

Innspill til Stavanger Arbeiderparti

Den 6. April 2022 avholdt Bjørnøy Nord Velforening (BNV) årsmøte. Under årsmøte ble det besluttet å etablere en gruppe for å gi innspill i forbindelse med det pågående planarbeidet med etablering av bru til Vassøy. Det ble også avholdt en avstemning for eller mot Vassøy-bru; det var et stort flertall mot bygging av bru.

På vegne av BNV, og andre meningsfeller mot Vassøy-bru, fremmes det som et innspill å gå imot planene om Vassøy-bru på bakgrunn av de negative konsekvenser denne vil få for natur, miljø, og klimamålene Stavanger kommune har satt.

Bilde over, Viser direkte berørte øyer, Bjørnøy, Siriskjær, Langøy, og Vassøy.

Bilde under, illustrerer valgte alt. 3 løsning fra Finansieringsanalyse 6.7.2014, Dimensjon AS.

Vassøy broen er en dårlig idé

Det børstes i disse dager støv av gamle planer for bygging av Vassøy-bru. Bjørnøy Nord velforening ønsker med dette å komme med innspill som tilsier at bygging av bru til Vassøy vil være en feil beslutning. Det finnes flere gode alternativer, det er mange politiske signal mot å bygge en bru til Vassøy

Det viktigste argumentet mot Vassøy-bru er de massive naturinngrepene det vil medføre i et av landets desidert fineste bynære friluftsområder. Dette er også det nærmeste og fineste området for å drive med rekreasjon som padling, seiling, fiske og annet båtliv i Stavanger.

For den stadig økende befolkningen på Hundvåg og Østre bydel er skjærgården mellom Hundvåg og Vassøy et flott og nært turområde, som bør vernes for store inngrep.

Verdien av urørt natur taper

En bro mellom Bjørnøy og Vassøy blir ca 1300 m lang. I tillegg kommer store fyllinger på Bjørnøy-siden for å komme opp til et bruspenn på ca 20 m. Dette blir en gigantisk konstruksjon i et landskap hvor høyeste punkt på øyene rundt er ca 16 m.

Det er også mange på Vassøy som ser den flotte skjærgården, og hvilket naturtap det vil være med en dominerende bro til Langøy og videre til Bjørnøy. En kan regne på spart reisetid, og bygge kostnader, men verdien av urørt natur taper alt for ofte for utbyggingskrefter.

Brokonstruksjon truer biologisk arts mangfoldet

Brokonstruksjonen til Vassøy er planlagt med steinfylling fra Bjørnøy til Siriskjær, via Langøy og over til Vassøy. Siriskjær har et myldrende fugleliv, og er hekkeplass for en rekke fuglearter. Dette skriver Rogaland Naturvernforbund om området:

«Hettemåkene har brukt holmene øst og sør for Hundvåg til hekking i over 30 år. Antallet hekkende par har i samme periode hatt en sterkt fallende kurve lokalt, regionalt og nasjonalt. Det er gjenspeilet i Norsk rødliste for arter fra 2021. Hettemåka er her oppført som kritisk truet (EN) det vil si at faren for utrydding er svært høy.

I 1975 ble det registrert ca 9400 par hekkende hettemåker på Jæren. 34 år seinere, i 2009, var hekkebestanden nede i ca 500 hekkende par. Det er en nedgang på ca 95 prosent. Tross den dramatiske nedgangen har hettemåkene brukt holmene øst og sør for Hundvåg nesten årlig de siste 30 åra. På 90-tallet var kolonien størst på Ormøyholmen. Så flyttet kolonien i enkelte år til Svartaskjer. Også Torvmyra på Vassøy har sporadisk vært tatt i bruk av hettemåkene de siste 30 åra.

I 2021 skjedde det endring. Hettemåkene etablerte seg på Siriskjer med ca 25 reir. I 2022 er denne tendensen markert forsterket. Ved dronfotografering og kartlegging fra sjø kan vi fastslå at hekkebestanden har økt til 82 reir (kilde forsker Sindre Molværsmyr, NINA og Øyvind Gjerde Birdlife Stavanger). Svartaskjer har vært så godt som tom for hekkende sjøfugl de siste to åra hvilket mest sannsynlig skyldes økt båttrafikk. Siriskjer sin betydning som en god og trygg hekkeplass for sjøfugl har økt tilsvarende.

Siriskjer er nå en av de viktigste hekkeplassene for sjøfugl i Stavanger. Årets tellinger viser at Siriskjer har blant de to, tre største koloniene av hettemåker på Jæren. Naturvernforbundet mener Siriskjer må vernes og at alle planer om å bygge bru på eller ved holmen må skrinlegges. Brubygging vil være i strid med Naturmangfoldlovens bestemmelser om å beskytte utryddingstruede bestander.»

Kommuneplanen Stavanger 2010-2025 (vedtatt 14.6.2011) beskriver Langøy og sjøområdene rundt med hensynsone naturmiljø. Det står det i planen at *"Øygruppa er det største inngrepsfrie området i kommunen, og har svært verdifulle naturkvaliteter. For Stavanger som består av mye av utbygde tettstedareal, er dette kvaliteter som vil bli enda med verdsatt i fremtiden"*.

Dette er fremtidsrettede perspektiver som er enda mer aktuelt å ta innover seg, og må av alle partier nedfelles i praktisk politikk.

400 millioner kroner

Kostnadsestimatene var i 2006 var på ca 270 mill, og økte til ca 400mill i 2014¹, som vil bli betydelig høyere med dagens byggekostnader. Med det pågående planarbeidet vil estimatene mest sannsynlig vokse med mange millioner. I tillegg må estimatet inkludere vei over Bjørnøy-broen med gul midtstripe, og nødvendig gang og sykkelfortau når årlig døgntrafikk (ÅDT) øker til mer enn 4000, og andre rekkefølgekrav skal ivaretas.

Ingen mangel på utbyggingsområder i 2022

Vassøy har lite eller ingen næringsaktivitet som er avhengig av bro. Området tjener nå hovedsakelig som boligområde med et visst tomtepotensial. Øyas størrelse og arealplan setter en naturlig begrensning på hvor mange tomter/boliger som er tilgjengelig.

At kommune og fylke, og følgelig fellesskapet, skal dekke bokostnadene for et beskjedent antall framtidige boliger blir feil i en situasjon med begrensede offentlige midler og med svært gode og bærekraftige alternativ.

Stavanger kommune har ikke mangel på utbyggingsområder som var tilfelle i 2006 da saken var oppe forrige gang. Etter kommunesammenslåingen har Stavanger kommune blitt utvidet, også med flere landfaste øyer, og nye muligheter for utbyggingsområder innen kommunen. De nye mulighetene som har åpnet seg har også større potensiale for både bolig og næring, noe som kan redusere reising og trafikkbelastning. I tillegg har Ryfast åpnet opp for store utbyggingsområder på Strandalandet.

Vassøybroen - en miljøversting

Det er ikke forenlig å bygge bro til Vassøy i lys av det grønne skiftet med målsettinger om bærekraftig utvikling og framtidsrettet byplanlegging.

Vassøybroen som er kostnadsberegnet til mer enn 400 millioner kroner legger til rette for økt bilbruk og svekker grunnlaget for nullutslippsferjer til alle byøyene i Stavanger. Naturen taper for et inngrep som er fullstendig unødvendig og som er preget av ideer for byutvikling fra 1960 og -70-tallet.

Transportøkonomisk institutt beregnet i 2018 at CO2 utslipp fra anleggsfasen innen bygg- og anlegg var mellom 600 og 2300kg per million kroner i budsjettet. Dette er utslipp fra bl.a. produksjon av betong og andre materialer samt utslipp fra anleggsmaskiner i anleggsfasen. Det betyr at bygging av Vassøy-bru gir ufattelige utslipp mellom 250 og 1000 tonn, før en eneste privatbil har kjørt over.

¹ Rogaland Fylkeskommune, Fastlandsforbindelse til Vassøy, Finansieringsanalyse 6.7.2014, Dimensjon AS

Økt bilbruk

Bro til Vassøy for økt bruk av privatbilen er ikke i tråd med dagens overordnede politiske signaler:

- Stavanger kommune besluttet i 2019 å kutte CO2-utslipp med 80% innen 2030.
- Fylkeskommunen og Stavanger kommune har slått fast at målene med Bymiljøpakken er nullvekst i persontransport med bil og god framkommelighet for alle trafikantgrupper, spesielt de som reiser kollektivt.

De politiske signalene går dårlig sammen med å legge til rette for økt biltrafikk til Vassøy og samtidig svekke trafikkgrunnlaget for annen rutetrafikk til byøyene. Hvem kan tillate slike vedtak når kommunen har satt mål om å kutte utslipp med 80 % innen 2030?

Miljøvennlige alternativ til bro

Den første helelektriske hurtigbåten fra Kolumbus blir satt i drift i løpet av sommeren 2022 til Vassøy og andre byøyer. Transport til og fra Vassøy blir dermed tilnærmet utslippsfri i nær fremtid.

Bro svekker kollektivtilbud til andre byøyer

Det er stor fare for at de øvrige byøyene vil bli mindre tilgjengelige ved bygging av Vassøy-bru. De vil sannsynligvis få redusert store deler det gode rutetilbudet de har i dag som følge av et svekket passasjergrunnlag etter at en eventuell bru er på plass.

Stavanger skal bli en klimanøytral by innen 2030

Senest 28.4.2022 kom en pressemelding fra Stavanger kommune hvor det ble meddelt at Stavanger er blant 112 europeiske byer som er med i et EU-prosjekt om å bli klimanøytral innen 2030. En slik målsetning må få konsekvenser for hvilke politiske valg og prioriteringer som skal tas. En Vassøy-bru med utbygging vil virke imot en slik målsetning; Det vil gi økte utslipp i anleggsfasen, økt biltrafikk og store naturinngrep.

Hvorfor ikke gå inn for at Vassøy blir videreutviklet til et nullutslipps samfunn, og at det virkelig blir lagt til rette for at folk på Vassøy igjen kan få gratis, eller sterkt subsidiert parkering i sentrum, slik at færre trenger å ta med bil til Vassøy/byøyene.

En langvarig politisk diskusjon

Bru til Vassøy har nå vært diskutert i mer enn 50 år. Det er ingenting som har endret seg i retning av at det er mer attraktivt å bygge broen nå. Naturen er ikke mindre sårbar i dag enn den var for 50 år siden. Nye teknologiske muligheter gir nå rom for nytenkning. Det finnes attraktive alternativer til bru som bør vurderes for å bevare disse sårbare naturområdene.

De klarte det i Oslo

Vi mener at det er på tide å legge denne ballen død en gang for alle. I Oslo har de greid å bevare sine sentrumsnære øyer uten fastlandsforbindelse. Det er en unik og fantastiske kortreist naturopplevelse og en attraksjon for alle som bor eller besøker Oslo. Det vil være en forsømmelse for fremtidige generasjoner dersom Stavanger fortsetter å bygge ned vår inngrepsfrie skjærgård, som igjen fører til uerstattelig tap i det biologiske arts mangfoldet.

MA 1, FRA BRO TIL ROALDSØY

Bildet viser illustrasjon av brospennet fra Bjørnøy til Langøy. Den viser også tenkt fylling til Siriskjær før bruspennet starter.

Bilde er illustrasjon av Vassøybro. Brulengde og høyder er avhengig av endelig løsning.

- Brulengde fra Bjørnøy via Langøy til Vassøy er 1300m-1400m.
- Bro er vist med seilingshøyde 16 m mellom Bjørnøy og Langøy.
- Mellom Langøy og Vassøy er det ikke planlagt seilingshøyde for seilbåter.